کۆماری ئیسلامی لە گیرە(مەنگەنە)ی دوو شەڕدا.. حەمید تەقوایی

وەرگێڕانی :کاوە عومەر

پاش شەش ڕۆژ لە دەستپێکردنی هێرشی ئەمریکا و ئیسرائیل و بۆردومانکردنی بەربڵاوی بەر پێگە و ناوەندە سەربازییەکانی ڕێژیم، شاهیدی جموجۆڵی نوێ لە شەڕێکی دیکەداین، ئەویش شەڕی خەڵکەلەدژی کۆماری ئیسلامی. دروشمی شەوانەی مەرگ بۆ خامنەیی لە یەکەم شەوی هێرشەکەدا و دواتر شادی و سەمای سەر شەقامی خەڵک دوای مردنی و ئێستاش دروشمی شەوانە دژ بە موجتەبا خامنەیی، ئەوە دەردەخات کە بۆردومانەکان خەڵکیان گۆشەگیر نەکردووە و و نەی ترساندوون؛ هەروەک چۆن کۆمەڵکوژی ١٨ و١٩ی دی مانگ نەیتوانی خەڵک بنێرێتەوە ماڵەوە. خەڵک لە نێو دوکەڵ و ئاگری شەڕ و کوشتاردا درێژە بە ڕێگای خۆیان دەدەن.

دوایین هەواڵەکانی بەرەی شەڕی خەڵک لەگەڵ حکومەت بەردەوامی سێشەممەکانی نا بۆ لەسێدارەدانە لە ٦٧ زیندان لە سەرانسەری و□تدا. زیندانیانی مانگرتوو لەم زیندانانەدا لە بەیاننامەیەکدا ڕایانگەیاندووە کە “هەڵمەتی سێشەممەکانی نەخێر بۆ ل□سێدارەدانەکان، مەرگی عەلی خامنەیی دیکتاتۆری ئێرانی، ئەنجامدەری کوشتن و لەسێدارەدانی دەیان هەزار ئێرانی، بە سەرەتای کۆتایی هاتنی سیستەمی بەدناوی ولایەتی فەقیه و دەروازەی چوونە ناو دیموکراسی دەزانێت”.

هەرئێستا ئەمە “سەرەتای کۆتایی هاتنی سیستەمی بەدبەختی ولایەت فەقیه” ل□ □□وانگەی تەواوی کۆمەڵگادا جێگیر بووە. خەڵک دەزانن کەشەڕی پلە باڵاکان بگاتە هەر شوێنێک، ڕزگاربوون لە شەڕی حکومەت کاری ئەوان خۆیانە. کاتێک زیندانیانی مانگرتوو دەڵێن “ئێمە لەسەر ئەو باوەڕەین کە ئێران سەرەڕای هەموو ئەو هەوراز و نشێوانە، دواجار بەرەو ئایندەیەکی گەش هەنگاو دەنێت و هەرگیز ناگەڕێتەوە بۆ ڕابردوو و سیستمە دیکتاتۆرییەکان. ئازادی ئێران بە دەستی خەڵک و بە یەکڕیزی و هاوسۆزی خۆیان مەیسەر دەبێت، نەک بە هێزی دەرەکی”، بەناوی هەموو خەڵکی ئێرانەوە قسە دەکەن.

بەردەوامبوونی سێشەممەکانی نەخێر بۆ لە سێدارەدان لە ژێر بەردومانەکەدا پێشهات و ڕووداوێکی گرنگە کە لە ژێر سێبەری ژاوەژاوی شەڕدا، کەم کەس سەرنجی دەچێتە سەری . ئەوەی سەرنجی میدیا و ڕای گشتی و شرۆڤەکاران و شارەزایانی سیاسی و حزب و ڕێکخراوە ئۆپۆزسیۆنەکانی ڕاکێشاوە، شەڕی نێوان حکومەتەکانە. بەڵام کەمێک تێڕامان و وردبوونەوە لە بارەی زەمینە و هۆکارەکانی ئەم شەڕە، ئەوەمان بۆ دەردەخات کە ئەوەی لەم شەڕەدا چارەنووسسازە، ڕۆڵ و پێگەی ڕاپەڕینی خەڵک و ڕووبەڕووبوونەوەی ئاشتی هەڵنەگری خەڵک و کۆماری ئیسلامییە.

شەڕ بەردەوامی چ سیاسەتێکە؟

هێرشی ئێستای ئەمریکا و ئیسرائیل، وەک شەڕی ١٢ ڕۆژە، بەردەوامی ئەو سیاسەتانەیە کە دواجار لە دژە ڕۆژئاوایی کۆماری ئیسلامییەوە سەرچاوە دەگرێت. ئه گەر ڕژێم له پرۆژه ناوکییه که ی و پشتیوانی له هێزه تێرۆریستییه کانی ناوچه که و بەرنامەمووشه کییەکانی خۆی به دوور بگرتایه ، نەشەڕی ١٢ ڕۆژەو نە شه ڕی ئێستا ڕووی دەدا و نە ئەو گرژی و ململانێ و دۆخی شەڕەش بە ردوام دەبووه کەقورسایی لەسەر خەڵکی ئێران و ناوچەکە دادەگرن. تا ئەو ڕژیمە دەستی خۆی لە مەرگ بۆ ئەمریکا و لەناوبردنی ئیسرائیل و لە پرۆژەی ئەتۆمی و مووشەکی و پشتیوانی لە هێزە تیرۆریستییە بە وەکالەتەکان بە گەیشتن بەو ئامانجانە نەشۆرێت، گرژی و بارودۆخی شەڕ و هێرشی سەربازی حەتمییە. پێویست بە بیرکردنەوەیەکی زۆر نییە بۆ تێگەیشتن لەوەی کە ئەگەر کۆماری ئیسلامی دەستبەرداری سیاسەتە دژە ڕۆژئاواییەکانی بوایە، نە شەڕ ڕووی دەدا و نە ئەو گرژی و ململانێ و بارودۆخی شەڕە لەسەر خەڵکی ئێران و ناوچەکە قورسایی دروست دەکرد. هەمووان دەزانن ئەگەر کۆماری ئیسلامی ملکەچی مەرجەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل و حکومەتەکانی ڕۆژئاوا بەگشتی و داواکارییەکانی ئەوروپا و دەزگای وزەی ئەتۆمی بوایە، ئەوا دوژمنایەتی و گرژی و هەڕەشەی سەربازی و هێرشە جەنگییەکان پێویستی خۆیان لەدەست دەدا. هەروەها ئامانجی ڕاگەیەندراوی ئەمریکا و ئیسرائیل ڕاگرتنی ئەم دژە ڕۆژئاواییە ئیسلامییە.

بەگشتی هێزە “دژە ئیمپریالیست”ەکان، چەپی بەرەی بەرگری (میحوەر مقاومە)ی نیشتیمانی و جیهانی، یان ناسیۆنالیستە نیگەران لە وێرانکردنی نیشتمان، ئامانج و ئەجێندای شاراوەی ئەمریکا، وەک زاڵبوون بەسەر ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و زەمینە خۆشکردن بۆ پەیمانی ئیبراهیمی و کێبڕکێی ناوچەیی لەگەڵ بلۆکی ڕووسیا-چین و

هاوشێوەکانی، بە هۆکاری ڕاستەقینەی شەڕ و هێرشە سەربازییەکان بۆ سەر کۆماری ئیسلامی دەزانن. کۆماری ئیسلامی و هێزە بە وەکالەتەکانیشی بەتەواوی هەمان هەڵوێستیان هەیە.

ئیمپریالیزمی ئەمریکی هێزێکی هەژموونییە، بەڵام تیۆری “شەڕ دژی کۆماری ئیسلامی بۆ هەژموونی ئیمپریالیستی” پەیوەندییەکی کەمی بە واقیعەکانی دۆخی ئەمڕۆوە هەیە. بەگشتی ئەم جۆرە شیکارییە لەسەر بنەمای نموونەی وەک داگیرکردنی عێراق لەلایەن ئەمریکا و هاوپەیمانەکانی لە سەردەمی ئیدارەی بوش و لەشکرکێشی بۆ ئەفغانستان و دەستوەردانی ڕۆژئاوا لەو پێشهاتانەی کە بوونە هۆی سەرهەڵدانی بەهاری عەرەبی. بەڵام نە هەلومەرجی جیهانی و نە هەلومەرجی ناوچەیی وەکو هەلومەرجی دوای هەرەسهێنانی دیواری بەرلین و سەردەمی هەژموونی میلیتاریستی ئەمریکایە و لەوەش گرنگتر نە بارودۆخی سیاسیی ئەمڕۆی ئێران و بارودۆخی خەبات و بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانە لە ئێراندا بەراورد دەکرێت بە هەلومەرجی ئەو وڵاتانە.

ئامانجەکانی لەشکرکێشی سەربازی ئەمریکا هەمان ئەوانەن کە بە ئاشکرا ڕایانگەیاندووە: قبوڵکردن یان لە ڕاستیدا تەسلیم بوونی کۆماری ئیسلامی بە مەرجەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل، بە واتای شۆردنی دەستی لە پیتاندن و پڕۆژەی ئەتۆمی و مووشەکی بالیستیک و پشتیوانیکردنی لە هێزە تیرۆریستییەکان لە ناوچەکەدا. ناتوانرێت لەمەودوا پێشبینی بکرێت کە بەدیهێنانی ئەو ئامانجانە چ ئارایش و هاوسەنگی هێزێکی نوێ دەبەخشێتە هێزە سیاسییەکانی ناوچەکە (ڕووسیا و چین و تورکیا و ئیمارات و ئەمریکا و ئیسرائیل) لە نێوان ماوە و درێژ ماوەدا. تەسلیمبوون و شکستی کۆماری ئیسلامی بێ گومان پێگەی ئەمریکا و ئیسرائیل و تەواوی بلۆکی ڕۆژئاوا لە ناوچەکە بەرامبەر بە ئۆردوگای ڕووسیا-چین بەهێزتر دەکات، بەڵام مەرج نییە ئەمە بەو مانایە بێت کە ئەمریکا باڵا دەستی بەدەست بهێنێ و بە ئامانجە ستراتیژییەکانی خۆی بگات.

ئەمریکا و هەر زلهێز و حکومەتێکی تری جیهان نەخشەداڕێژەر و وەستای مێژوو نین. نموونەی بێشومار هەن کە سیاسەت و کردەوە تاکتیکییەکانی ئەمریکا نەیانتوانیوە بە ئامانجە ستراتیژییەکانی بگات. دروستبوونی موجاهیدینی ئەفغانستان لە دژی هەژموونی سۆڤیەتی ئەوکات و پشتیوانی لە خومەینی لە شۆڕشی ۱۹۷۹دا دوو نموونەی سەرکەوتنی تاکتیکی و شکستی ستراتیژی ئەمریکان. لە لەشکرکێشی کۆماری ئیسلامیدا ئەگەر ئەمریکا و ئیسرائیل ئامانجیان لەوە زیاتر

بێت کە گوتراوە، مەرج نییە ئەو ئامانجانە بەدی بێ. سیاسەت و ئیرادە و کرداری هێزە شۆڕشگێڕەکان و هێزی خەڵک دەتوانێت هەر هاوکێشە و هاوسەنگی هێزێک تێک بدات. بە پێچەوانەی ئەوەی کە پێش بیشبینی بۆ دەکرێت، ئەوە خەڵکن کە پێشهاتە سیاسییەکان لە قاڵب دەدەن نەک حکومەتەکان. ئەمەش بە تایبەتی لە هەلومەرجی تایبەتی ئەمڕۆی ئێراندا، زیاتر لە هەموو کات و شوێنێکی دیکە دەبێت ڕاستی.

لەوەش گرنگتر، بە پێچەوانەی ئەو نموونانەی پێشوو کە باسمان کرد، ئەمجارە ئامانجە تاکتیکییەکانی ئەمریکا لە وەستاندنی پڕۆژەی ئەتۆمی، دەست شۆردنی ڕێژیم لە مووشەکی بالیستیک و بڕینی پشتیوانی لە هێزە تیرۆریستییە ئیسلامییەکان نەک هەر ناکۆک نییە لەگەڵ بەرژەوەندییەکانی خەڵکی ئێراندا، بەڵکو بەشێکن لە خواستی خەڵکی ئێران. خەڵک زۆر باش دەزانن کە پڕۆژە ناوچەییەکانی ڕژیم و خودی دژە ئەمریکا و ئیسرائیلی بوونەکەی، ئامرازێکە بۆ سەرکوتی ناوخۆیی و دەزانن کە ملکەچبوونی کۆماری ئیسلامی بۆ ئەو مەرجانەی ڕۆژئاوا ڕایانگەیاندووە، زەمینەیەکی زۆر لەبار بۆ ڕاپەڕینی شۆڕشگێڕانەیان و لەدانی گورزی کۆتایی لەو حکومەتە دەڕەخسێنێت کە لە ماوەی دوو ڕۆژدا دەیان هەزار کەسی کوشتووە. ڕەنگە ئەم واقیعە بە چەپی بەرەی بەرگری(میحوەر مقاوەمەتی)و هێزە “دژە ئیمپریالیستەکان” کە ناسنامەکەیان وەک کۆماری ئیسلامی هەمیشە و لە هەر هەلومەرجێکدا دژە ڕۆژئاوایە بوونە، ئاستەم بێت لێی تێبگەن، بەڵام بۆ خەڵکی ئێران و بۆ هەر کەسێک کە بیروباوەڕێ زەینی و کێشەییەکانی واقیع ئاوەژوو نەکات و نەیشێوێنێت، هیچ شتێک لەوە ئاشکراتر نییە کە هەرسکردنی کۆماری ئیسلامی لەسیاسەتە دژە ڕۆژئاوا کانیدا لە بەرژەوەندی بزووتنەوە و خەباتی بەردەوامی خەڵکە بۆ ڕزگاربوون لە تاوانبارانی دەسەڵاتدار.

ئایا ڕۆژئاوا بەشوێن گۆڕینی ڕژێمەوەیە؟

ترامپ و ناتانیاهۆ چەندین جار باسیان لە گۆڕینی ڕژێم لە ئێران کردووە. ئەوان بە تایبەتی جەخت لەوە دەکەنەوە کە ئامانجیان لەگەڵ ئەو هێرشەی ئەم دواییە گۆڕینی ڕژێمە لە ئێران، بەڵام بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ ئەوەش زیاد دەکەن کە بەدیلەکەیان هێز و بەشێکە لە خودی حکومەت. بەشێک کە ئامادەیە مەرجەکانیان قبوڵ بکات. بە واتایەکی تر ئەوەی مەبەستیان لە گۆڕینی ڕژێم، کۆماری ئیسلامییە بە لەدەرکردنی ئەمریکا-ئیسرائیل-دژە ڕۆژئاوایە. مەبەستیان لە گۆڕینی کۆماری ئیسلامی گۆڕینی سیاسەتی دەرەوەیە، مەرج نییە سیاسەتەکانی بەرامبەر بە خەڵک بگۆڕن. کاتێک ترەمپ

ڕایدەگەیەنێت، ئەگەر مەرجەکانی قبوڵ بکرێن، تەنانەت ئامادەیە هاوکاری کۆماری ئیسلامی بکات هەتا ئابوریەکەی ببوژێنێتەوە.لاف لێنادات.

ئەرک و ئامانجی حکومەتەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل و ڕۆژئاوا بەگشتی گۆڕینی ڕەفتاری ڕژێم بەرامبەر بە خەڵک و وەدیهێنانی دیموکراسی و مافەکانی مرۆڤ لە ئێران و هاوشێوەکانیان نییە. ئەمانە تەنیا کەرەستەی پڕوپاگەندەین بۆ ڕاکێشانی بیروڕای گشتی، بەڵام لە واقیعدا ڕۆژئاوا پێی باشترە لایەنگری کۆماری ئیسلامییەکی دەستەمۆ بێت تا ڕژێمێک کە بە تەواوی و لە بنەڕەتدا جیاوازە بێت لە تەواوی حکومەت و سیستەمی ئێستا. ئەمەی دووهەمیان هەلومەرجێکی نادیار و کۆنترۆڵنەکراو بۆ ئەمریکا و هاوپەیمانەکانی دروست دەکات. لە ڕوانگەی حکومەتە ڕۆژئاواییەکان، هەر لاوازبوونێکی بناغە و پایەکانی سیستەمی حکومەت و هەر جۆرە مومارەسەیەکی ڕاستەوخۆی ئیرادەی خەڵک لە بەڕێوەبردن و ئیدارەی کاروباری خۆیاندا، بەردەوامی ماشێن و نەزمی ئەو حکومەتانەی کە هەن، کە بە "سەقامگیری و ئارامی" ناوی دەبەن، لە ئێران و ناوچەکە دەخاتە مەترسییەوە. ئەمریکا و ئیسرائیل چەندین جار جەختیان لەوە کردووەتەوە کە گۆڕینی ڕژێم لە ئەستۆی خودی خەڵکی ئێرانە و هیوادارن لەشکرکێشی سەربازیی ئەوان ڕێگا بە ڕاپەڕینی خەڵک خۆش بکات. بەڵام دەبێت ئەوەش زیاد بکرێت کە ئەمە بەو مەرجە بێت کە ڕاپەڕینی خەڵک لەو چوارچێوەیە تێپەڕ نەکات کە ئەوان لایان پەسەندە.

ئه گەر ئه مریكا و ئیسرائیل یان هەر حكوومه تێكی دیكه به ڕاستی بیانویستایه به ده سه ڕاتی ڕاپه ڕینی شۆڕشگێڕانه ی خه ڵك ڕژیم له ئێراندا بگۆڕن، ده یانتوانی ڕێبازێكی زۆر ساده تر و تێچووی كه متر له هه ڵمه تی سه ربازی و هێرشی سەربازی، ڕێگای بایکۆت هەڵبژێرن. یارمەتی ڕاستەقینەی شۆڕشی خەڵک لە ئێران، بایکۆتکردنی هەمەلایەنەی کۆماری ئیسلامییە. ئەگەر کۆماری ئیسلامی لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان و ڕێکخراوە نەودەوڵەتییەکانی دیکە دەربکرێت، بالیۆزخانەکانی لە هەموو وڵاتان دابخرێن و بەشداری لە پێشبڕکێ وەرزشی و ڕێوڕەسمەکان و فێستیڤاڵە هونەری و ئەدەبییە جیهانییەکان بێبەش دەکران. ئەگەر جیهان بە هەمان شێوە کە مامەڵەی لەگەڵ ڕژێمی ئاپارتایدی ئەفریقای باشوور کرد لەگەڵ کۆماری ئیسلامییشدا بکردایە، هەمان شت لە ئێراندا ڕوودەدا کە لە باشووری ئەفریقا ڕوویدا، ئەویش ڕیشەکێش کردنی ڕژێمی ئاپارتایدی ئیسلامی لە ڕێگەی هێزی

شۆڕشی خەڵکەوە.

لە دیمانگی ئەمساڵدا کۆمەڵکوژی خەڵک لە هەموو کاتێک زیاتر زەمینەی بایکۆتی جیهانی تاوانبارانی دەسەڵاتداری ئێرانی فەراهەم کرد، بەڵام ڕۆژئاوا پێیان باش بوو دانوستان لەگەڵ بکوژانی خەڵک دەستپێبکاتەوە بەو هیوایەی بتوانێت خوێنی دەیان هەزار ئێرانی وەک ئامرازێک بۆ ئاشتەوایی و ملکەچ پێکردنی بکوژەکانیان کەڵک وەربگرێت. ئەم ڕێککەوتنە ڕووی نەدا و شەڕ دەستی پێکرد بەو ئامانجەی ئەوەی لەسەر مێزی دانوستان بەدەست نەهاتبوو لە ڕێگەی هێرشێکی سەربازییەوە بەسەر ڕژێمیدا بسەپێنن.

بەڵام خەڵکی ئێران ئەرک و ئامانجێکی دیکەیان هەیە. ئامانجیان ڕوخاندن و ت□□ک وپێکدانی تەواوی حکومەت و سیستەمی کۆماری ئیسلامییە. وە هەر ئەمەیە کە لە دواین لێکدانەوەدا پەیوەندییەکانی نێوان پلە باڵاکان و دیپلۆماسی و دانوستان و ئاشتی و شەڕیان لە قاڵب دەدات.

هاوپەیمانی هێزە کوردییەکان

لەم دواییانەدا حکومەتی ئەمریکا هاوپەمانێتیەکی لە نێوان شەش ڕێکخراوی چەکدار لەکوردستان پێکهێنا کە پشتیوانی مادی و کەلوپەلی چەکداریان دەکات. لەوانەیە بڵێین ئەم کارە نیشانەی ئەوەیە کە ئەمریکا جدییە لە گۆڕینی ڕژێمدا. کە بەڕای من ئەمە وا نییە. بەم شێوەیە ئەمریکا هێزی زەمینی دابین دەکات بۆ ئەوەی فشار بخاتە سەر حکومەت بۆ ئەوەی ناچاری بکات خۆی ڕادەست بکات و نەک بۆ هیچ مەبەستێکی لەوە زیاتر. بە واتایەکی تر تەیارکردن و پاڵپشتیکردنی هێزە کوردییەکان بابەتێکی تاکتیکییە و بۆ ئەمریکا بابەتێکی ستراتیژی نییە. نە ئەمریکا و نە ئیسرائیل و نە حکومەتە ڕۆژئاواییەکان بە گشتی بە دوای بەهێزکردنی هێزە کوردییەکانەوە نین و لە بنەڕەتدا، وەک ڕوونکراوەتەوە، ئەوان نایانەوێت ڕژێم لە ئێراندا بگۆڕن. بەڵام ئەمە بە مانای ئیدانەکردنی هێزە هاوپەیمانەکان نییە بەهۆی ئەوەی کە هاوکاری و پشتیوانی ئەمریکایان قبوڵکردووە. لە ئەزموونی شۆڕشە هاوچەرخەکاندا، قبوڵکردنی هاوکاری بێ مەرج لە حکومەتەکان لە هەمان کاتدا پاراستنی سەربەخۆیی سیاسی لە هێزەکانی ئۆپۆزسیۆن ل□ و□تانی جیاجیادا، نە تازەیە و نە مەحکومە. زۆرێک لە هێزە شۆڕشگێڕەکان بەبێ گۆڕینی ئامانج و سیاسەتەکانیان لەلایەن حکومەتە جیاوازەکانەوە هاوکاری و پشتیوانی کراون.

لەم حاڵەتەدا، مەبەستی ئەمریکا هەرچییەک بێت، حزبە کوردییەکان دەتوانن بەدای ئامانجە سیاسییە سەربەخۆکانی خۆیان بگەڕێن. ئەگەری ئەوە هەیە کە ڕێکخراوە هاوپەیمانییەکان بتوانن هێزە لێدراوەکانی ڕژێم پاشەکشە پێ بکەن و شار و ناوچەکانی کوردستان ئازاد بکەن. ئەمەش دەتوانێت ببێتە هۆی هاتنەدەرەوەی خەڵک و بوونیان لە گۆڕەپانەکەدا و لە ڕێگەی بنکەکانەوە دەست بەسەر شار و ناوچەکاندا بگرن کە ئەمەش نەریتێکی زیندووە لە کوردستاندا. لەم حاڵەتەدا کوردستان دەبووە مۆدێلێک بۆ شارەکانی دیکە و دەتوانێ پۆتانسێلی ڕەوتی ڕووداوەکان بەرەو ڕووخاندنی تەواوی حکومەت بۆ دەسەڵاتی خەڵکێکی ڕێکخراو و چەکدار بگۆڕێت. لێرەشدا سەرهەڵدانی دەسەڵاتی خەڵک پاڵ بە ڕژێمەوە دەنێ کە خۆی ڕادەستی ئەمریکا بکات و یەکسەر کۆتایی بە شەڕەکە بهێنێت و ئەمەش لە بەرامبەردا زەمینە بۆ هێرشی کۆتایی خەڵکی شۆڕشگێڕ زیاتر و زیاتر دروست دەکات.

بۆچی کۆماری ئیسلامی خۆی تەسلیم ناکات؟

ڕەنگە ئەو پرسیارە بێتە گۆڕێ کە ئەگەر ڕۆژئاوا بە کۆماری ئیسلامییەکی دەستەمۆکراو ڕازی دەبێت، بۆچی کۆماری ئیسلامی تەسلیم نابێت؟ لێرەشدا مەسەلەکە پەیوەندیی ڕژێمە لەگەڵ خەڵک. بەشێوەیەکی سروشتی لێکۆڵەرەوەکان بەزۆری هۆکاری ملکەچنەبوونی کۆماری ئیسلامی بە مەرجەکانی ئەمریکا دەگەڕێننەوە بۆ گەمژەیی و حیساباتی هەڵەی ڕژێم و هۆکاری دیکەی لەو جۆرە. بەڵام گەمژەیی و حیساباتی هەڵە نییە. ڕژێم ناتوانێت دەست بشوات لە سیاسەت و کردەوە (دژە ئەمریکی- دژە ئیسرائیل)یەکانی ببێت، چونکە شوناس و هۆکاری بوونی خۆی لەدەست دەدات، زەمینە بۆ ڕووخاندنی خۆی لەلایەن خەڵکەوە خۆش دەکات. هەروەک چۆن وازهێنانی هیتلەر لە گوتار و "ئامانجی" دژە جوولەکە هیچی لە نازیزم نەهێشتەوە، وازهێنانی نازیزمی ئیسلامیش لە دژە ڕۆژئاوایی بوون، تەواوی بوونی ئەو لەناو دەبات.

ئەمە ئەڵقەیەکە کە شەڕی چینە دەسەڵاتدارەکان دەبەستێتەوە بە شەڕی خەڵک لە دژی کۆماری ئیسلامی. ڕژێم دەتوانێت بەرگەی هێرشە ئاسمانییەکان بگرێت و بەئومێدی ئەوەی کە دوای تەواوبوونی شەڕ لە تەپوتۆزەکە لەخۆی بتەکێنێت و درێژە بە حوکمڕانییەکەی بدات، بەڵام دڵنیایە ئەگەر دەستبەرداری ستراتیژییەتی ناسنامەی دژە ڕۆژئاوایی خۆی بێت، ئەوا هیچ چانسی ڕزگاربوونی لە بەرامبەر هێرشی خەڵکدا نابێت. هەموو دیکتاتۆرییەتێک بۆ پاراستنی هەژموونی خۆی پێویستی بە دوژمنێکی بێگانە هەیە، بەڵام بۆ کۆماری ئیسلامی مەسەلەکە زۆر لە پاساو و بانگەشەی حکومەتی واوەترە. بۆ ڕژێم،

“دوژمنی دەرەکی” بووەتە ستراتیژێکی مانەوە و بەشێک لە سیاسەتی ناوخۆیی و ناسنامە و هەر لە یەکەم مانگەکانی بوونی خۆیەوە، هەر لە سەردەمی دەستبەسەرداگرتنی باڵیۆزخانەی ئەمریکا و پاشان شەڕ لەگەڵ عێراق تادەگاتە شەڕی ئێستا. بوەتە مەسەلەی ستراتیجی مانەوە و بەشێک لە سیاسەتی ناوخۆیی و بابەتییەکی شوناسنامەیی و وجودی. ڕژیم هەمیشە بانگەشەی ئەوەی کردووە کە “ناڕەزایەتی و ڕاپەڕینە بەردەوامەکانی خەڵک، لە ساڵانی ٧٨، ٨٨، ٩٦، ٩٨، ١٤٠١ و تا ئەمڕۆ، لەژێر سەری دوژمنی دەرەکیدایە، گرانی و نەهامەتی ئابووری بەهۆی گەمارۆکانی دوژمنەوەیە، سەرکوت و کوشتن پێویستە بۆ پاراستنی ئاسایشی نەتەوەیی لە دژی دوژمن، هاوکاری بێدرێغی بە هێزی بە وەکالەتەکانی پێویستە چونکە لەمپەرێکن لە بەرامبەر دوژمنی دەرەکیدا”و هتد و هتد. جەوهەر و بنەمای ئەم سیاسەتە لە ڕاستیدا پاراستنی دەسەڵاتە لە بەرامبەر بە هێرشی خەڵکدا. ڕژیم بە سەرکوتی دوژمنی ناوخۆیی پێویستی بە دوژمنێکی دەرەکی هەیە و ئەم سیاسەتە ئێستا بە ڕوونی گەیشتووەتە کۆتایی. ڕووخانی بەشار ئەسەد، تیرۆرکردنی ئیسماعیل هەنیە، حەسەن نەسروڵڵا و یەحیا سنوار، کوژرانی دەیان بەرپرسی سەربازی و مەدەنی لە شەڕی ١٢ ڕۆژە و شەڕی بەردەوام و بە تایبەتی کوشتنی ئەمڕۆی خامنەیی، “سەرەتای کۆتایی هاتنی سیستەمی شومی ولایەتی فەقیە” بوون. بەڵام تەنها بزووتنەوەی ڕووخاندنی خەڵک دەتوانێت گورزی کۆتایی بووەشێنێ.

ئەبێت چی بکرێت؟

یەکەم: پێویستە ئاماژە بەوە بکرێت کە هێرشەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل سیاسەتی سەرکوتکردن و کوشتنی خەڵکی لەلایەن کۆماری ئیسلامییەوە ڕانەگرتووە. شەڕی دەوڵەتەکان لەسەر بارودۆخی شەڕی ڕژیم لە دژی خەڵک بەڕێوە دەچێت و ئامانجی حکومەت ئەوەیە کە زۆرترین سوود لە شەڕی یەکەم وەربگرێت بۆ بەهێزکردنی پێگەی خۆی لە شەڕی دووەمدا. هەربۆیە وەڵامی خەڵک بە ئەو هەموو مەینەتی و نادادپەروەری و جینۆساید و کوشتارە بەو شێوەیەی کە حکومەت بەسەر خەڵکیدا سەپاندووە، تەنیا دەتوانێت ڕووخاندنی ئەم دەسەڵاتی شەڕ و تیرۆرە بێت. ئامانجی خەڵک”ئاشتی” نییە. ئەو دۆزەخەی کە ڕژیم دروستی کردووە، بە تایبەت هەلومەرجی ئاخر زەمانیی دوای جینۆسایدی دی مانگ(مانگی جانیوەری)، دەنرێت ناوی هەر شتێکی لێبنرێت جگە لە ئاشتی! ئامانجی خەڵک ڕووخاندنی دەسەڵاتێکە کە لە شەڕ و ئاشتیدا جگە لە سەرکوتکردن و کوشتن هیچ ڕێگایەکی تری بۆ مانەوەی خۆی نەهێشتووەتەوە. خەڵک و هێزە شۆڕشگێڕەکان دەتوانن و دەبێ لە

هەلومەرجی شەڕیشدا درێژە بە جەنگی خۆیان دژ بە ڕژێم بدەن. خەڵک و ئەو هێزە شۆڕشگێڕانەی کە نوێنەرایەتی خەڵک دەکەن نە شەڕیان دەوێت و نە کۆماری ئیسلامی، بەڵام دەزانن کە “نا بە شەڕ” لەگەڵ “نا بە کۆماری ئیسلامی”دایە.

بە بێ ڕووخانی کۆماری ئیسلامی، شەڕ و سێبەری ڕەشی شەڕ لە ئێران لاناچێت. ئاشتی و ئارامی ڕاستەقینە لە ئێراندا بەندە بە ڕزگاربوون لە حکومەتێک کە مانەوە و بوونی بەستراوەتەوە بە هەڵگیرسانی شەڕ لە ناو ئێران خۆی و لە ناوچەکەدا.

ئێستا دەسەڵات لە ناوەڕاستی دوو شەڕدا گیر بووە و فاکتەری دیاریکەر لە هەردووکیشدا ئەو خەڵکەیە کە ماوەیەکی زۆرە شەڕی خۆیان لەگەڵ حکومەت دەکەن. شەڕێک کە تا ئێستاش بەردەوامە.

هەروەک لە سەرەتای ئەم نووسینەدا ئاماژەمان پێدا، تا ئێستا شاهیدی نموونەی ناڕەزایەتی خەڵک لە ژێر بۆردوماندا، لە دروشمی شەوانە تا سەما و خۆشی سەر شەقام دوای کوژرانی خامنەیی و تا بەردەوامی سێشەممەکانی دژ بە سزای لە سێدارەدان لە ٦٧ زینداندا بینیین. ئەم بزوتنەوانە نیشان دەدەن کە زەمینەی ڕێکخستن و ڕێکخراوکردن بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی ڕژێم لە بارودۆخی شەڕیشدا ئامادەیە. ڕاگرتن و ڕاگرتنی چەرخەکانی بەرهەمهێنان و کار و بازرگانی و داخستنی کارگە و دوکان و قوتابخانە و زانکۆ و فەرمانگەکان و پێکهێنانی گروپی ناوخۆیی بۆ دابینکردن و گەیاندنی کۆمەک و هاوکاری و ڕووبەڕووبوونەوە لەگەڵ سەختییەکانی شەڕ، ئامادەکاری بۆ کۆنترۆڵکردنی گەڕەک و شارەکان لە هەر شوێنێک و بە هەر پلەیەک دەسەڵاتی ڕژێم لاواز بووبێت و دواجاریش ئامادەکاری بۆ چەکدارکردنی خۆی لە ناوچەکانی وەک کوردستان کە چەک هەڵگرتن مومکین و نەریتێکی جێکەوتووە، ئەمانە هەموو ئەو چالاکییە سەرەکییانەن کە دەتوانرێت و دەبێ بخرێنە ژێر فەرمانی هێزە شۆڕشگێڕەکانەوە.

لە دیدی هێزە شۆڕشگێڕە و جەماوەرییەکانەوە، خوازراوترین ڕێگا بۆ کۆتاییهێنان بە شەڕی ئێستا، ڕووخاندنی کۆماری ئیسلامییە بە هێزی خەڵک، بەڵام تەنانەت ئەگەر لە کاتی شەڕیشدا ئەم کارە عەمەلی نەبێت، بەهێزکردن و فراوانکردنی ناڕەزایەتیی خەڵک دەتوانێت فاکتەری کاریگەر بێت بۆ کۆتاییهێنان بەم شەڕە لە بەرژەوەندی شۆڕش. واتە کۆتایی هێنان بە شەڕ بە وازهێنانی ڕژیم لە سیاسەتە تیرۆریستییەکانی و تەسلیم بوونی تەواوەتی بە مەرجەکانی ڕۆژئاوا.

کۆماری ئیسلامی ناتوانێت تەسلیم بێت چونکە تەواوی شوناس و بوونەکەی لەناو دەچوو و هەر لەبەر ئەم هۆکارەشە دەبێت کۆماری ئیسلامی ناچار بکرێت تەسلیم بێت. پتەوکردن و پێشخستنی خەباتی خەڵک لەدژی حکومەت، تەنانەت ئەگەر لە ناو شەڕی ئێستاشدا نەبێتە هۆی ڕووخاندنی ڕژێم، ئەوە هۆکارێکی کاریگەر دەبێت بۆ خزمەتکردنی تەسلیمبوونی ڕژیم و ئەمەش خۆی لە خۆیدا هەنگاوێکی چارەنووسازە بەرەو ڕووخاندنی شۆڕشگێڕانەی حکومەت دوای کۆتایی هاتنی شەڕ.

باشترین و کاریگەرترین ڕێگا بۆ بەرەوپێشبردنی ئەرکەکانی سەرەوە لە هەلومەرجی سەختی ئێستادا، کۆکردنەوە و هاوکاری لەگەڵ هەموو ئەو هێزانەیە کە لە ڕێگەی هێزی شۆڕشی خەڵکەوە خەبات بۆ ڕووخاندنی ڕژێمی کۆماری ئیسلامی دەکەن. جۆری سیستەمی ئایندەی دوای ڕووخانی ڕژێم دەبێ بە دەنگی ڕاستەوخۆی خەڵک جێبەڕێرێت، بەڵام ئەمڕۆ کاتی کۆبوونەوەی هێزەکان و هاوکاریی کردەیی ئەوان بۆ ڕووخاندنی تەواوی سیستەمی دۆزەخی کۆماری ئیسلامییە. حزبی ئێمە جارێکی تر ئامادەیی خۆی بۆ بەرفراوانترین هاوکاری بەرەو ڕووخاندنی حکومەت لە ڕێگەی هێزی شۆڕشگێڕانەی خەڵکەوە ڕادەگەیەنێت.

١٤ اسفندی ١٤٠٤، ٥ ئازاری ٢٠٢٦